

V L A A M S   P A R L E M E N T

Zitting 2007-2008

13 mei 2008

KINDERRECHTENCOMMISSARIAAT

JAARVERSLAG

2006-2007

GEDACHTEWISSELING

VERSLAG

**namens de Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie
uitgebracht door mevrouw Katleen Martens**

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: mevrouw Monica Van Kerrebroeck.

Vaste leden:

de heer Werner Marginet, de dames Katleen Martens, An Michiels, Marie-Rose Morel, de heer Leo Pieters;

de dames Cathy Berx, Kathleen Helsen, Sabine Poleyn, Monica Van Kerrebroeck;

de dames Stern Demeulenaere, Laurence Libert, de heer Hans Schoofs;

de heer Dirk De Cock, mevrouw Anissa Tamsamani, de heer Robert Voorhamme.

Plaatsvervangers:

mevrouw Marijke Dillen, de heren Pieter Huybrechts, Stefaan Sintobin, de dames Greet Van Linter, Gerda Van Steenberge;

de heren Paul Delva, Jos De Meyer, mevrouw Veerle Heeren, de heer Luc Martens;

de heer Karlos Callens, de dames Margriet Hermans, Fientje Moerman;

de heren Chokri Mahassine, Ludo Sannen, Joris Vandenbroucke.

Toegevoegde leden:

de heer Kris Van Dijk;

de heer Jef Tavernier.

Zie:

42 (2007-2008)

– Nr. 1: Jaarverslag van het Kinderrechtencommissariaat

INHOUD

	Blz.
1. Toelichting door mevrouw Ankie Vandekerckhove, kinderrechtencommissaris.....	5
1.1. Algemeen.....	5
1.2. Klachtenbeeld.....	5
1.3. Communicatie.....	6
1.4. Adviezen en aanbevelingen.....	7
2. Vragen en opmerkingen van de leden.....	8

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie hield op 17 april 2008 een gedachtewisseling met mevrouw Ankie Vandekerckhove, kinderrechtencommissaris en mevrouw Dominique Van Den Akker, medewerkster van het Kinderrechtencommissariaat, over het Jaarverslag 2006-2007 van het Kinderrechtencommissariaat (KRC).

1. Toelichting door mevrouw Ankie Vandekerckhove, kinderrechtencommissaris

1.1. Algemeen

Mevrouw *Ankie Vandekerckhove* overloopt het jaarverslag met focus op het thema onderwijs. Vorig jaar ontving het kinderrechtencommissariaat 1501 meldingen en schooltaken, waarvan 765 klachten, 423 vragen, 155 schoolopdrachten (informatie voor spreekbeurten of huiswerk) en nog een aantal meldingen dat niets met kinderrechten te maken heeft en verder niet behandeld wordt.

Iets minder dan de helft van de meldingen komt doorgaans van minderjarigen, vorig jaar 36%. Verder komt 32% van de ouders, 7% van familie, 9% van een minder te bepalen categorie privépersonen (ruimere familie, burens, vrienden), 14% van professionals en 1% van de overheid.

De helft heeft betrekking op de gezinssituatie. Een kleine 20% betreft onderwijs en 11% jeugdhulp. De andere percentages zijn klein, wat niet betekent dat ze inhoudelijk onbelangrijk zijn. De kinderrechtencommissaris geeft de asiel- en vluchtelingenproblematiek als voorbeeld. Zij wijst er ook op dat één klacht vele andere kan verbergen. Men mag zich niet blindstaren op de aantallen. De thematiek erachter is belangrijker.

Van de 226 meldingen die in 2007 over onderwijs gingen, zijn er veel over dezelfde thema's als het jaar ervoor. Blijkbaar wordt er dus niet verder aan doorgetrokken, mogelijk omdat dat niet kan. Op sommige zaken heeft de decreetgever weinig vat vanwege de autonomie van de scholen. Andere zijn ook voor de scholen moeilijk te vatten, zoals het pestprobleem.

1.2. Klachtenbeeld

Er waren 57 meldingen over sancties, zonder dat het principe van de sanctie zelf daarbij in vraag werd gesteld. Ze gaan wel over disproportie tot de feiten of over willekeurige en niet consequente toepassing. Sommige scholen blijken zich nog steeds te bezon-

digen aan de bij wet verboden lijfstraffen. Mevrouw Vandekerckhove geeft onder meer het voorbeeld van een jongen met astma die extra rondjes moest lopen in de turnles. Er worden zelfs straffen opgelegd voor feiten die in het weekend zijn voorgevallen. Ook bij het schoonmaken van de speelplaats tijdens de vakantie vallen vragen te stellen.

Wat de tuchtmaatregelen betreft, stelt het kinderrechtencommissariaat opnieuw vast dat oneigenlijk gebruik gemaakt wordt van de schorsing. Dat doet men omdat er geen strenge procedurele vereisten zijn en het recht op onderwijs in principe niet wordt aangetast. Feitelijk kan zij wel maanden duren. Er waren ook meldingen van een niet correcte toepassing van de procedure of uitvoering van een maatregel. Het kinderrechtencommissariaat besluit dat er nog steeds heel weinig coherente regelgeving is over ordemaatregelen en hun toepassing. De scholen zijn enorm vrij, sommige reglementen zijn erg vaag en moeilijk te toetsen door leerlingen, ouders of leerkrachten zelf. De schorsing is niet gebonden aan strikte procedures en er is geen beroep mogelijk. In praktijk zitten leerlingen soms maanden thuis zonder dat ze naar een andere school kunnen.

De procedures bevatten onvoldoende rechtsgaranties betreffende de motivering van beslissingen, of het recht op verdediging en informatie. Er is sprake van beroepscommissies die eigenlijke interne organen van een scholengroep zijn. Het zoeken naar een nieuwe school bij uitsluiting blijkt een inspanningsverbintenis en helaas geen resultaatverbintenis.

Een volgend deel van de klachten gaat over het misbruik van gezag van leerkrachten. Voorbeelden zijn het vernederen van leerlingen voor de hele klas, fysiek en verbaal geweld in ontoelaatbare vormen. Er zijn zelfs anonieme klachten van collega's. Leerlingen zijn ook bang dat het erger wordt als bekend raakt dat ze een klacht indienden. Meestal gaat het om klachten die al jaren duren en bekend zijn. Bemiddeling via het Centrum voor Leerlingenbegeleiding (CLB) is niet altijd succesvol. Als 'oplossing' krijgt een disfunctionerende leerkracht soms een andere opdracht binnen de school.

Een deel van de klachten gaat over de onduidelijkheid van regels, zoals niet-aanstootgevende kledij, juwelen of haarsnit. Probleem is dat doorsnee 14- en 55-jarigen daarover uiteenlopende meningen hebben. Zou het niet handig zijn ze concreter in te vullen of de leerlingenraad om de zoveel jaar daarover te laten beslissen? Verder zijn er meldingen over het eenzijdig invullen en wijzigen van regels zonder duidelijke communicatie, en over de invulling van de regels naargelang de betrokken leerling.

Het kinderrechtencommissariaat concludeert dat de

reglementen een heel grote vrijheid aan de school laten, waardoor ze weinig tastbaar en bruikbaar voor de leerlingen zijn. Sommige schoolreglementen bevatten nog steeds bepalingen die strijdig zijn met de wetgeving. De kinderrechtencommissaris wijst erop dat de privacycommissie zich zorgen maakt over het gebruik van vingerafdrukken bij het binnen- en buitengaan van scholen. Een school is verder ook niet bevoegd voor het in beslag nemen van privégoederen van leerlingen.

Betreffende leerlingenbegeleiding waren er klachten over afwezige of gebrekkige begeleiding, over gebrek aan inspraak, het niet naleven van begeleidingsafspraken (meer bepaald het schenden van het beroepsgeheim of de privacy) en de foutieve aanpak van het probleem (te snelle doorverwijzing naar buitengewoon onderwijs). Overigens zijn er ook meldingen door de CLB-medewerkers zelf, bijvoorbeeld omdat de ene ouder wel en de andere geen toestemming geeft voor een doorverwijzing.

Het kinderrechtencommissariaat stelt vast dat er verwarring is – bij leerlingen én leerkrachten – tussen de leerlingbegeleider (de groene of vertrouwensleerkracht in de school) en de CLB-medewerker. De eerste heeft geen officieel mandaat, wat problemen kan geven inzake beroepsgeheim. Bovendien heeft de vertrouwensleerkracht geen duidelijk opleidingsprofiel. Er is ook onduidelijkheid bij de gebruikers over de bevoegdheid van het CLB. Men vraagt zich af of het advies vrijblijvend of dwingend is, terwijl in feite het eerste het geval is. De contractuele verbintenis van het CLB aan de school brengt mogelijk ook problemen mee: wie is nu eigenlijk de cliënt?

Zoals elk jaar zijn er klachten over het pesten door leerlingen, waarvan er zelfs één is geëindigd met zelfmoord door het slachtoffer. Er zijn ook gevallen genoteerd van zwaar fysiek geweld. Leerlingen zijn bijzonder creatief met de nieuwe media in het pesten van elkaar. Niet alle scholen zijn in staat om daar op een goede manier mee om te gaan. Soms minimaliseren zij het probleem omdat een filmpje waarin een medeleerling te kijk wordt gezet, ‘niet tijdens de schooluren is gemaakt’. De verantwoordelijkheid wordt nog steeds individueel benaderd, terwijl uit de literatuur blijkt dat het om een groepsprobleem gaat. De problematiek is heel complex. Alle scholen krijgen er ooit mee te maken. De kinderrechtencommissaris pleit voor een omvattende aanpak, waarin een school op alle echelons aandacht schenkt aan het probleem en daarbij alle actoren betreft, van directie tot ouders.

Een volgend deel van de klachten gaat over betwistingen van attesten en examenresultaten. Het kinderrechtencommissariaat kan daarin moeilijk bemiddelen want de evaluatie is een zaak van school en klas.

Wel stelt het kinderrechtencommissariaat vast dat leerlingen en ouders nog steeds te weinig informatie krijgen over de bestaande beroepsprocedures met hun zeer korte termijnen. Meestal verwijst men eenvoudig naar het schoolreglement. Het kan niet veel moeite kosten om dat telkens in de agenda of het rapport op te nemen, meent de kinderrechtencommissaris. Ouders hebben vier dagen tijd om beroep in te stellen, terwijl de klassenraad wel tijd krijgt tot 15 september om daarover te beslissen. Dat is onevenwichtig.

Zoals elk jaar waren er klachten over school- en studiekeuze. Bij een meningsverschil tussen ouders en leerlingen – zowel over onder- als overwaarde- ring – stelt het GOK-decreet (GOK: gelijke onderwijskansen) dat de keuze tussen beide samen moet worden genomen. In de praktijk van het ouderlijke gezag is het de ouder die kiest. Het CLB heeft de expertise om een belangrijke bemiddelende rol te spelen.

Dan zijn er nog klachten over de verantwoordelijkheden van de school, bijvoorbeeld naar aanleiding van ongelukken of incidenten op school. Het kinderrechtencommissariaat wordt daarbij geconfronteerd met de juridisering van ook de ‘schoolse’ maatschappij, onder meer via verzekeringen. Zij geeft als voorbeelden een gsm die door een medeleerling stukgemaakt wordt en kleuters die giftige besjes aten op het schoolplein.

Positief nieuws is het zo goed als afwezig zijn van klachten over de inschrijving. De kinderrechtencommissaris concludeert dat de Lokale Overlegplatformen (LOP) en de Commissie Leerlingenrechten de situatie blijkbaar aankunnen. Scholen hebben wel nood aan juridische informatie en ondersteuning bij kwesties als het informeren van gescheiden ouders over hun kind. Welke informatie mag men aan welke ouder geven? Sinds 1995 is de regel dat ouders coouders zijn inzake juridische en pedagogische verantwoordelijkheid, ongeacht de verblijfsregeling. Daar zijn niet alle scholen even vertrouwd mee.

Tot slot signaleert mevrouw Vandekerckhove de jaarlijkse terugkeer van de meldingen over te veel huiswerk en te weinig afstemming tussen de leerkrachten in het secundair onderwijs. Elke school doet op dit vlak wat zij wil, er bestaat geen algemeen beleid ter zake.

1.3. Communicatie

Vervolgens behandelt de kinderrechtencommissaris de communicatie van het kinderrechtencommissariaat. Het kiest al jaren voor een mix van kanalen en producten, en dat blijft zo. Sinds enige tijd worden

advertenties gepubliceerd in een deel van de schoolagenda's, in kinder-, tiener- en jongerengidsen, in Maks! en Yeti en in jongerenbijlagen van kranten. De brochures voor kinderen (K30) en jongeren (Wablieft?!), waarin het kinderrechtenverdrag in begrijpelijke taal wordt voorgesteld, zijn er nog steeds en worden, indien nodig, herdrukt. De vraag naar dergelijke producten blijft groot.

Naast de bestaande gadgets als deurhangers werd dit jaar bij de bladen Yeti en Maks! een latje meegestuurd. In die bladen waren er verder advertenties in elk nummer maar ook redactionele blokken. Via posters was er ook een advertentiecampagne in de scholen zelf. Elk jaar wordt rond 20 november een Jongerenjaarkrant gepubliceerd. Samen met de andere publicaties wordt zij ook verspreid via de departementen Jeugd, Onderwijs en Welzijn, wat – gezien de kostprijs van mailings – een belangrijke ondersteuning betekent voor het kinderrechtencommissariaat.

Het kinderrechtencommissariaat is met andere actoren medeorganisator van de Kinderrechtendorpen op bestaande massa-evenementen. Verder informeert het over zijn onderzoeksresultaten. Vorig jaar was er onderzoek over 'Toegankelijke Jeugdhulpverlening?', evenals een dossier 'Heen en retour' over het asielverhaal vanuit kindperspectief.

Een uitermate belangrijk communicatie-instrument is de website, die 161.137 unieke bezoekers mocht ontvangen. Er worden heel wat bestellingen geplaatst en klachten ingediend. Alle jaarverslagen, brochures en adviezen kunnen gedownload of besteld worden. De vormgeving werd vorig jaar vernieuwd. Er zijn nog steeds aparte toegangen voor kinderen, jongeren en volwassenen.

1.4. Adviezen en aanbevelingen

Het laatste onderdeel van de presentatie van mevrouw Vandekerckhove is het advieswerk over onderwijs. Zo laat men het dossier leerlingenstatuut niet los. Het kinderrechtencommissariaat nam deel aan de Vlor-werkgroep daarover. Alle leden bleken de nood aan een geheel van rechten en plichten te erkennen. Men verschilde alleen van mening over de strategie. Het uiteindelijke advies, dat aan de minister werd overgemaakt, stelt voor om geen afzonderlijk decreet te maken. Het legistische argument is dat sommige rechten al vervat zijn in andere decreten.

Als alternatief zou men een informatiegids maken voor leerlingen. Dat is een grote stap vooruit maar voor het kinderrechtencommissariaat blijft het probleem dat leerlingen, als hun rechten geschonden worden, nergens terecht kunnen. Een minderjarige

kan geen procedure inleiden bij de rechtbank en het is ook niet de bedoeling elk conflict op die manier op te lossen. Het kinderrechtencommissariaat denkt eerder in de richting van de uitbreiding van de bevoegdheid van de Commissie Leerlingenrechten, die zich thans alleen met de inschrijvingsprocedure bezighoudt. Het commissariaat zelf kan wel bemiddelen maar geen beslissingen opleggen, merkt de spreker op. Thans ontbreekt een dergelijk gewenst forum voor de behandeling van klachten, dat bovendien extern moet zijn aan de school, onderstreept zij.

De kinderrechten staan wel in de eindtermen maar hun toepassing laat in heel wat scholen op zich wachten. Een nadrukkelijker opname in het schoolcurriculum is wenselijk. Ook in de lerarenopleiding hangt de aandacht voor kinderrechten tot nu toe van de hogescholen af.

Het kinderrechtencommissariaat verleende ook advies over leerzorg, een initiatief van de minister waar het positief tegenover staat. Het ziet er het begin van inclusief onderwijs in en wil dat proces van lange adem alle kansen gunnen. Sinds het nieuwe VN-verdrag over rechten van personen met een handicap is inclusie niet langer en beleidsoptie maar een verplichting, die procesmatig zal moeten gerealiseerd worden.

Mevrouw Vandekerckhove zegt dat inzake rechten op en in onderwijs, ondanks het afgenomen aantal klachten, gelijke kansen een oud zeer blijven. Ook al is er formeel minder ruimte voor scholen om leerlingen niet toe te laten, toch duiken nieuwe technieken op. Als voorbeeld geeft zij het vooraf aangeven van zeer hoge kosten. Een andere praktijk die zorgen blijft baren, is het niet geven van attesten zolang de schoolrekening niet betaald is, hoewel de vermenig van schuldenaars juridisch niet kan. Het is nodig scholen erop te wijzen dat dit niet kan.

Het kinderrechtencommissariaat blijft hameren op de toepassing van het participatiedecreet in de breedte en in de diepte. De spreker herhaalt haar steun aan de inclusie die in startblokken zit. Zij vraagt ook aandacht voor het geweld op school, zowel in het kader van pesten als in dat van straffen. Vervolgens roept zij op om werk te maken, in de breedte en de diepte, van het concept brede school. Tot slot vraagt ze aandacht voor mediaopvoeding. Kinderen moeten weerbaar gemaakt worden voor een gemediatiseerde samenleving. Zij geeft leren omgaan met reclame en met internet als voorbeelden.

Als afsluiter maakt ze nog melding van een recent door verschillende comités bijzondere jeugdbijstand gesignaleerd specifiek probleem met bepaalde internaten, waar in het weekend minderjarigen met een handicap uit een instelling van het Vlaams Fonds of

uit een pleeggezin ondergebracht worden. De personeelsbezetting is ondermaats zowel wat aantal als opleiding betreft. Ook vallen deze internaten buiten de toepassing van het decreet inzake de rechtspositie van de minderjarige binnen de Integrale Jeugdhulp, waardoor deze minderjarigen de facto minder rechtsbescherming genieten in deze internaten.

2. Vragen en opmerkingen van de leden

De heer *Robert Voorhamme* gaat in op het probleem van de studiekeuze. Sommige ouders verplichten hun kinderen inderdaad om dingen te doen die niet bij hun talenten passen. Omgekeerd is het zo dat keuzes steeds meer ook door de kinderen zelf worden gemaakt en meer bepaald gericht op de peer-group. Ook daar moeten ze tegen beschermd worden. Hoe kijkt men daar tegenaan vanuit kinderrechten, waartoe het recht op een juiste studiekeuze behoort?

In sommige scholen worden voorwerpen die eigendom zijn van kinderen, tijdelijk in bewaring genomen en daarbij gaat men soms zijn boekje te buiten. Anderzijds bestaat in bepaalde scholen een onaangenaam klimaat vanwege bedreigingen door medeleerlingen. Wapendracht is een fenomeen dat men niet mag onderschatten. Scholen staan vrijwel machteloos tegen het gevaar van opbod op dit vlak, want zij mogen geen boekentassen doorzoeken en niet fouilleren. Dat mag alleen als men er de politie bijhaalt, maar zoiets doet men niet zomaar. Hoe kijkt de kinderrechtencommissaris tegen dit probleem aan?

Mevrouw *Ankie Vandekerckhove* gaat in op de opiniering bij de keuze van de studierichting. Zij gaat in alle richtingen. Maar volgens het Kinderrechtenverdrag heeft onderwijs als doel de eigen talenten van elk kind zoveel mogelijk te ontplooiën. Een systeem om die talenten kwalitatief en kwantitatief te bepalen, lijkt echter moeilijk te bedenken. Zij erkent het probleem maar het KRC formuleerde er nog geen standpunt over. De keuze van de opleiding is tot nader order vrij. Zij pleit wel voor een discussie binnen het KRC over de uitsluiting van bepaalde leerlingen van bepaalde richtingen. Zij moet gaan over de richtingen die niet voor iedereen moeten openstaan, de leeftijd waarop dat moet gebeuren en over de tests op grond waarvan.

Wat de beperkte bevoegdheid van scholen in de omgang met wapendracht betreft, waarschuwt mevrouw *Vandekerckhove* voor een onterechte veralgemening van het geschetste klimaat. Als het probleem – na alle inspanningen – te groot is geworden, kan het nuttig zijn waar aangewezen de politie uit te nodigen, die in deze een duidelijk mandaat heeft. De leerlingen hebben ook recht op een aangenaam leefklimaat.

Mevrouw *Dominique Van Den Akker*, medewerkster kinderrechtencommissariaat, merkt op dat een aantal scholen hiermee op een creatieve manier omgaat. Zij maakten duidelijke afspraken met de lokale politie, waarin bijvoorbeeld staat dat het de jeugdbrigade is die langskomt en dat dit in burger gebeurt.

Mevrouw *Stern Demeulenaere* gaat in op de angst voor represailles. Hoe kan men die wegwerken zodat elke klacht haar beloop kan hebben? Welke suggesties heeft de kinderrechtencommissaris?

Een echtscheiding brengt ook onderwijskundige problemen mee. Zijn daar klachten over? Zij kent zelf een aantal gevallen, maar de betrokkenen vragen discretie. De minister zei dat hem geen klachten bekend waren.

Soms wordt het departement Onderwijs en Vorming ingelicht over aanhoudende zware schendingen. Weet het kinderrechtencommissariaat welk gevolg het departement hieraan geeft? Neemt het maatregelen? Ten aanzien van wie?

Mevrouw *Ankie Vandekerckhove* wijst erop dat het al heel belangrijk is dat men zijn klacht kan formuleren. De klager wil vaak op die school blijven en de klacht mag dat niet onmogelijk maken. In extremis zijn er uitwegen in de hulpverlening of binnen de school.

Mevrouw *Dominique Van Den Akker* merkt dat, als het KRC bemiddelend optreedt, het gevaar voor represailles meestal blijkt mee te vallen. Maar dat neemt de vrees niet noodzakelijk weg. Zij wijst ook op de mogelijke bijstand door het CLB. Vaak gaat het echter om aanslepende en herhaaldelijk gemelde problemen en daarom vraagt men niet om een klachtenonderzoek.

Wat de echtscheiding betreft, merkt het KRC dat het gedeelde ouderlijke gezag problemen met zich meebrengt zoals inschrijving in verschillende scholen van het basisonderwijs. Soms komen de scholen daarbij tot een onderling akkoord, waarbij het kind officieel in een van de twee is ingeschreven maar afwisselend naar beide gaat. Het KRC gaf een dergelijk geval door aan het departement, maar dat greep niet in omdat het om een kleuter ging en dit dus buiten de leerplicht viel. Aangezien de inschrijving wettelijk in orde was en de schoolkeuze tot het ouderlijk gezag behoort, wou ook de rechter niets opleggen. Het kind blijft de dupe.

Mevrouw *Stern Demeulenaere* vreest voor de gevolgen op langere termijn. Het kleuteronderwijs is immers de basis. Ouders moet daarop gewezen worden.

Mevrouw *Ankie Vandekerckhove* merkt op dat ou-

ders tijdens een vechtscheiding niet steeds voor dergelijke rede vatbaar zijn. Directies, leerkrachten noch hulpverleners kunnen dat verhelpen. Maar gelukkig zijn niet alle echtscheidingen vechtscheidingen.

Mevrouw *Dominique Van Den Akker* wijst erop dat dit vaak uitmondt in de kwalificatie 'problematische opvoedingssituatie'. De betrokkenen komen dan bij het Comité voor Bijzondere Jeugdzorg terecht en schrikken. Dat is vaak het enige wat helpt.

Mevrouw *Stern Demeulenaere* is bang dat er ook nog een hele groep leerlingen is die niets durft melden uit angst voor de eigen ouders. Moet er geen signaal gegeven worden aan de rechters wat de gevolgen van het co-ouderschap zijn voor de schoolloopbaan, opdat zij daar in hun uitspraak rekening mee houden? Kan men de verplichting om in één school te blijven niet opnemen in een dergelijke uitspraak? Het lid wijst erop dat het aantal echtscheidingen toeneemt en dus ook het probleem. Zij is pessimistisch ter zake.

Mevrouw *Ankie Vandekerckhove* antwoordt dat een rechter in burgerlijke zaken niet mag oordelen over iets wat niet gevraagd is door een partij. Zij herinnert aan het allereerste advies van het KRC een kleine tien jaar geleden. Dat ging over bemiddeling bij familiale conflicten. De verschillende Vlaamse voorstellen daarover haalden nooit de eindstemming, wat betreurenswaardig is. Nochtans is het pleidooi voor bemiddeling teruggekomen in elk jaarverslag van het KRC. Inmiddels is er wel de federale wet op de bemiddeling. Bij de nieuwe scheidingswet werd de vraag van het kinderrechtencommissariaat rond de verplichte kennismaking met bemiddeling, echter niet weerhouden. Nochtans is bemiddeling de enige oplossing op lange termijn voor de belangenbehartiging van de kinderen. Partners worden ex-partners maar ouders blijven ouders.

Mevrouw *Dominique Van Den Akker* wijst op een nieuwe variant van het probleem. Ex-partners met een weekregeling voor de kinderen kiezen, als ze ver uit elkaar zijn gaan wonen, voor een school ergens in het midden. Ook daar kan men niets aan doen, want dit valt onder het ouderlijke gezag.

Mevrouw *An Michiels* leest op pagina 81 van het jaarverslag, over de meldingen over de bejegening door leerkrachten, een aantal ernstige vaststellingen. Op hoeveel gegronde klachten zijn zij gebaseerd?

Wat doet het kinderrechtencommissariaat met de regels in de schoolreglementen die de wettelijke bepalingen overtreden? Worden zij gemeld aan het departement?

De vaststellingen over de leerlingenbegeleiding zijn

belangrijk voor de commissie, die daarover onlangs van gedachten wisselde, met het oog op het nieuwe CLB-profiel (*Parl. St. Vl. Parl. 2007-08, nr. 1628/1*).

Volstaat het niet dat de beroepsmogelijkheden in het schoolreglement staan? Dat moet toch ondertekend worden bij de inschrijving? Gaat de vermelding bij elk rapport niet tot gevolg hebben dat men elk attest in vraag gaat stellen?

Mevrouw *Ankie Vandekerckhove* antwoordt op de vraag over de fundering van de vaststellingen dat in het hoofdstuk Ombud iedere keer staat 'vaststelling uit deze meldingen'. Zij benadrukt dat het KRC natuurlijk alleen de problemen hoort. Het wil geenszins alle leerkrachten een veeg uit de pan geven. Maar men mag wel zeker zijn dat de cijfers voor fysiek geweld de werkelijkheid onderschatten. De klachten die bij het KRC binnenkomen, vormen het topje van de ijsberg.

Mevrouw *Dominique Van Den Akker* antwoordt dat de directie op de hoogte wordt gebracht als er een fout in het schoolreglement staat. Meestal loopt de bemiddeling vervolgens vlot, omdat de directie niet op de hoogte was van de overtreding. Lukt het toch niet, dan krijgt het KRC meestal gehoor bij de inrichtende macht.

Mevrouw *Ankie Vandekerckhove* is blij dat uit het advies van het KRC geput wordt in de werkzaamheden over het nieuwe CLB-profiel. Zij wijst er wel op dat de aangehaalde problemen vooral de informele begeleiding naast het CLB-profiel betreffen. Zonder de omkadering van de integrale jeugdhulp bevindt zij zich in een juridisch vacuüm.

In de ideale school worden attesten gegrond en doordacht uitgereikt. Daarbij hoort in het kader van de klantvriendelijkheid zowel een motivering als een verwijzing naar de beroepsprocedures. Zij verwacht dat ouders juist minder beslissingen gaan aanvechten naarmate de school meer uitleg geeft. De praktijk moet uitwijzen wie gelijk heeft.

De heer *Jef Tavernier* wil weten hoe oud de leerlingen zijn van wie de uitsluiting tot meldingen leidt.

Mevrouw *Dominique Van Den Akker* zegt dat de meeste uitsluitingen die gemeld worden, gaan over jongeren tussen 15 en 16 jaar. Ook het laatste jaar van de humaniora komt voor, maar dat is eerder zeldzaam. Op één meisje na betrof het alleen jongens. Er werd nog maar één enkele klacht door het departement Onderwijs opgevolgd. Het betreft de laattijdige definitieve uitsluiting. De betrokken leerlingen raken nergens meer ingeschreven en voldoen niet meer aan de leerplicht. Het departement maakt er werk van. In de nieuwe regeling blijft men inge-

schreven in de oude school waardoor alvast het probleem met de leerplicht is opgelost. Maar volgens het KRC wordt het probleem daarmee juist onzichtbaar.

Andere klachten die werden doorgegeven, leidden nog niet tot maatregelen.

Mevrouw *Ankie Vandekerckhove* vult aan dat soms de oplossing niet helemaal of helemaal niet in nieuwe regelgeving ligt. Zij wijst op de eeuwige zoektocht naar een link tussen ombuds- en advieswerk. Voor sommige ernstige problemen voldoet de regelgeving maar ligt het probleem bij de toepassing.

Mevrouw *Kathleen Helsen* wil meer informatie over het door de kinderrechtencommissaris gesignaleerde probleem van de internaten.

Mevrouw *Ankie Vandekerckhove* deelt mee dat het KRC op dit ogenblik bezig is met het verzamelen van details over de internaten. Het zou gaan om een paar instellingen aan de kust. Het KRC bekijkt dit samen met de ondersteuningsstructuur bijzondere jeugdzorg. Het blijkt dat het decreet over de rechtspositie integrale jeugdhulp voor minderjarigen wel van toepassing is in de voorzieningen van het Vlaams Fonds maar niet in de internaten. Niet alleen vallen zij onder een andere inspectie, maar ook het regime is anders. De spreker noemt als voorbeelden de sanctionering en de zakgeldregeling.

Bezorgde consultants hebben contact opgenomen met het KRC. Het onderzoek is aan de gang. Mevrouw Vandekerckhove belooft de commissie op de hoogte te houden.

De verslaggever,

De voorzitter,

Katleen
MARTENS

Monica
VAN KERREBROECK
